

UREDNIŠTVO
IN UPRAVNIŠTVO
JE V LJUBLJANI

POSAMEZNE
ŠTEVILKE PO 10
VINARJEV.

NOVA DOBA

NAROČNINA ZA
CELO LETO 8 K,
ZA POL LETA 4 K,
ZA ČETRTO LETO
2 K.
V LJUBLJANI S
POŠILJANJEM NA
DOM ISTE CENE.

GLASILO SLOVENSKE GOSPODARSKE STRANKE.

IZHAJA VSAKO SREDO IN SOBOTO. — ZA OZANILA SE PLAČUJE OD TROSTOPNE PETIT-VRSTE PO 15 H, ČE SE OZANILA TISKA ENKRAT, PO 12 H, ČE SE TISKA DVAKRAT IN PO 9 H, ČE SE TISKA TRIKRAT ALI VEČKRAT. — DOPISE IZVOLITE FRANKOVATI. — ROKOPISOV NE VRAČAMO. — NA NAROČBE BREZ ISTODOBNE VPOŠILJATVE NAROČNINE SE NE OZIRAMO. — UPRAVNIŠTVU BLAGOVOLITE POŠILJATI NAROČNINE, REKLAMACIJE, OZANILA, T. J. ADMINISTRATIVNE STVARI.

Svobodni volilci ljubljanski, preudarite, izpreglejte!

Važen in resen trenutek nastopil je za belo slovensko stolico. Gre za blagor in neblagor našega mesta; gre za to, da svobodno meščanstvo trezno preudari svoj položaj in da svobodno, brez ozira na desno in levo samo odloči svojo usodo, da izbere za deželni zbor kranjski moža, ki bosta mogla in hotela z vsemi silami in uspešno zastopati koristi ljubljanskega prebivalstva. Ljubljanska dež. poslanca se morata v vladajočih razmerah bolj kakor kedarkoli posvetiti požrtvovalno edinole blagru naše stolice.

Neovržena istina pa je, da moreta v danem političnem položaju izključno le zastopnika, ki sta neodvisna v vsakem oziru, neodvisna predvsem od političnih strank, ki stojita v najhujšem političnem boju, zastopati koristi bele Ljubljanke resno in uspešno.

Narodno-napredna in slov. ljudska stranka vodita že desetletja boj za biti in nebiti med seboj. Do vrhunca je prikipelo nasprotstvo obeh taborov v deželnem zboru kranjskem v obliki obstrukcije, ki jo je naposled izvajala liberalna stranka na razgrajski način. Ta vojna je bila skozi in skozi politična. Politično nasprotstvo pa potopi polagoma v sebi tudi stvarne koristi volilcev ter jim da in mora dati značaj političnih zahtev, tako da si tabori nasprotujejo vsled političnega boja tudi v gospodarskih zadevah ravno vsled tega, ker so si politični nasprotniki.

Vsled intenzivnega dela in vsled nezmožnosti nasprotnikov-liberalcev dobila je klerikalna stranka moč v deželi, ki se bo pokazala tudi v deželnem zboru, in proti kateri izgine liberalna stranka popolnoma. Gotovo je, da se bo politični boj med liberalci in klerikalci vršil tudi v novi zbornici, zlasti vsled volilne reforme. Da ta boj za liberalce ne bo vspšen, je jasno, da pa se bo in se tudi misli biti liberalna klika — kajti to, kar hoče biti liberalna stranka, že davno ni več stranka — le za svoje osebno-politične koristi, dokazujeta kandidata te klike, vse politično delovanje Tavčarjev in uboge njegove sence Profto-vega Trillerja.

Interesi slovenske stolice pa so drugačni; tako tuji so interesom te

umirajoče klike, kot je voda ognju in ogenj vodi. Kliki se gre za komando, Ljubljančanom, za njih gospodarski prospek. Lepo napredno misel izrablja klika v to, da ljubljansko prebivalstvo potom sugestije vklepa v svojo službo, v sužnjost, ki je koristna le tem usiljenim komandirjem. Sami pa zatirajo povsodi svobodo, kjer se pojavi, sami tišče napredek in samostojni razvoj k tlom, kjer se dviga kvišku. Na svoje „shode“ komandirajo ljudi, ki so od njih odvisni (Trstenjak, Miha Verovšek itd.), da jim služijo kot prigajanci, ki naj jim pomagajo tiščati k tlom vsako gibanje svobodnega prebivalstva.

Klerikalna stranka bo brezdvomno v dež. zboru prišla s kopico predlogov in stvarno korist svojih okrajev; tako dela v drž. zboru, tako bo gotovo delala tudi v deželni zbornici. Delati mora tako že v lastno strankarsko reklamo. Ker pa bo odločilna sila, bo lahko marsikaj izvedla, drugo pa vsaj zasnovala. Kandidata za Ljubljano dr. Tavčar in dr. Triller pa sta jasno pokazala svoj program na nedeljskem shodu, 16. t. m., namreč da niti ne mislita, kaj stvarnega predlagati, kaj se zavzeti se za realizacijo koristi ljubljanskih. Obdala sta se z oblaki fraz, s kopico votlobobnečih besedi brez vsakega jedra. Dr. Tavčar je govoril o volišču v „Unionu“, o radovljiškem kandidatu Deteli, o baronu Schwarzu, ki se mu hodi klanjat na skrivnem in o vsem mogočem, podal pa ni niti načrta za resno delo. Trdil je, da ne bo zvezd klatil, delal da bo samo zato, kar se po pameti doseči da (t. j. po njegovi pameti, ki se še ni spomnila, da imajo ljudje druge potrebe kot on) in sledujoč je začel sanjati o milijonih, ki lete dr. Ravniharju iz rokava in o tistih, s katerimi bo zidal dr. Gregorič dobrodelne zavode. Našel je pa kot humorist tudi „zlato žilo“ neodvisnih kandidatov ter hotel menda s tem kislim dovtipom doseči aplavz nalik gledal. igralcu. Dr. Triller-Proftič pa je govoril o dvojnem sv. Miklavžu, ki se vsiljuje s polno torbo po ljubljanskih vogalih, ki ga pa on neče posnemati. Hujskal je meščanstvo proti kmetom ter ni pomislil, da mora v tem nenakem boju meščan podleči vsled premoči kmetov ter da se da povzdigniti le s skupno, harmonično povzdigo vseh gospodarskih sil blagostanje posameznih gospodarskih skupin. Pozitivni program neodvisnih

kandidatov sta Triller in Tavčar smešila, smešila sta s tem oskrbo otrok, ureditev zanemarjenih deželnih dobrodelnih zavodov, upravičene zahteve okoli 400 ljubljanskih posestnikov za odpis potresnega posojila, interese trgovcev in obrtnikov, smešila idealnomišljeni napredni program dr. Ravniharjev itd. Nemško-liberalni kompaktant Tavčar in Proftič-Triller sta na podlagi svoje preklosti obljubila, da bosta v narodnem oziru nastopala v naprej tako kot sta dosedaj!!

Tako politično maskerado igra liberalna klika pred svobodnim in neodvisnim ljubljanskim prebivalstvom! Ti ljudje spekulirajo na neumnost volilstva, ki bo in mora storiti temu konec. V zadnji kmetski vasi že prouči kandidat potrebe svojega okraja ter stopa stem pred volilce, v stolici slovenski pa najbodo potrebe in koristi prebivalstva predmet ponesrečenim šalam in naj bi se lovili volilci, kakor kalini, na bobneče, votle fraze.

Po predmestjih nastopata frakarja dr. Tavčar in dr. Triller s svojimi uslužbenci v strahu za mandate; čudno vlogo agitatorja je moral prevzeti župan Hribar. Na teh gospodarskih sestankih govore se stvari, ki niti ne spadajo v kompetenco dež. zbora, nego so povečini neizpolnjene obljube mestnega magistrata, a kar spada v v deželni zbor, posnemajo po programu neodvisnih kandidatov. Pred svojimi uslužbenci govore lahko, kar hočejo.

V zadnji grozi podajajo se v predmestja ter iščejo zaslombe v tistem prebivalstvu, ki ga je metala frakarska nadutost iz žulji narodnimi sezidanega „Narodnega doma“.

Organ klike besni. Neodvisna kandidata napada „Narod“ dan za dnem v največjih protislovjih. Dr. Gregorič zmerja s Kunčičem št. 2., predbaciva mu v eni sapi, da je notoričen klerikalec, takoj na to pa, da ga noben klerikalec ne mara ter ga klerikalci niti voliti niso hoteli, ko je kandidiral za občinski svet kot kandidat kompromisa med liberalno in klerikalno stranko po potresu. „Narod“ smeši gospodarsko delo

LISTEK.

Oton Lah.

(Dalje.)

Človek si rad predstavlja, da ni kače v senu, kamor se je vrgel s poletno lenobo; toda ta vera mora od časa do časa trepetati v temnih slutnjah: te priletavajo in padajo v srce, od minute do minute, kakor puščice, izstreljene iz zasede.

Oton Lah ni bil tako pozabljen. On je imel takrat, pred dvajsetimi leti, mlado ženo Vero. Tudi sam je bil še mlad in temu primerno zaljubljen in idealen. Vero je vzel brez premoženja, ker se mu je zdelo, da je ona brez denarja vse, denar brez nje pa puhla tolažba na zemlji.

Bili so trenutki, ko ga je mikalo, da bi se sam nasmešnil svoji neizmerni ljubezni: bila je teška od čudne mistike; nič jasnega in opredeljenega, temveč silno in neizprosno čustvo, kakršna pridejo včasih nad človeka. Vda se vanje, ako jih ne more pobiti, da plavajo nad njim in mu predejo niti usode, kakor božanstva, odeta s škrlatnimi oblaki.

Zgodilo se je, da je moral po opravih za dva tedna v svet. In vračal se je domov, poln hrepenjenja.

Jesen je rumenela na gričih. Grmela so kolesa vagonov, drogovi brzojavniki so orali po megli. Inženir je slonel v kopeju prvega razreda in je bil v mislih že doma.

Vrata bodo zaprta. On si tiho, tiho obriše čevlje in pozvoni; Vera ne bo vedela, da je on, ker ji ni brzojavil, da se vrača pred časom. Morda pride sama odpirat: visoka, črnolasa, s plavnim korakom... Zastrmele ji bodo velike oči, veselje se ji razlije po licu, oklene se ga s toplimi, mehкими rokami. Ali, če bodo vrata odprta, potem ne bo pozvonil; rahlo, neslišno pojde po prestih do njene sobe in jo zagleda. Morda bo sedela v modrem naslonjaču pred oknom, polnim cvetic; sanje, njegove sanje, bodo na temnih ustnicah in pod polzaprtimi trepalnicami. Dvigale se bodo prsi v hrepenenju, roke, do komolca gole, z zlatimi zapestnicami, bodo počivale v rdečem krilu. Samo da ne bilo koga v posete; ogabno je svidenje pred tujcem. Niti Bernardija ne bi smelo biti, dasi je njegov najboljši prijatelj...

Izvošček je obstal pred hišo; blaten dan je bil in kolesa so bila nema.

Oton Lah je došel do svojih vrat: slamnica je ležala postrani, tega se je spominjal še čez dvajset let. Tiho, tiho je obrisal noge. Oprezno je pritisnil na kljuko; in čudno, vrata niso bila zaklenjena. Ko je stopil v predsobo, se je zasmelaj neumni misli:

„Kakor tat, tako prihajam v svoje stanovanje: kakor da je prešestnik pri moji ženi!“

Toliko da se ni zasmelaj na glas. A tisti hip je padel njegov pogled na rezljani, temno polirani obešalnik; črn površnik in cilindar sta visela tam in palica s svetlim srebrnim držajem. Vse troje se mu je dozdevalo znano.

„Čigavo utegne biti?“ mu je prišlo na um. Mahoma se je zadržalo žele v njegovo dušo; prejšnja misel se je oglasila z nesramnim, zlobnim šepetom.

Spet se je nasmešnil, zakaj spomnil se je takoj, da vidi sukno in klobuk prijatelja Marcela. In vendar se je zgodilo z njim, kakor da se je razcepil v dvoje ljudi: prvi je z avtomatsko sigurnostjo, s tiho in previdno roko obrnil kljuko na vratih v drugo sobo, a drugi je v topi grozi široko odprl oči in njegove ustnice so se zaklenile v trepetu nad početjem prvega človeka.

Počasi se je razširila svetla špranja, v katero je sijal žalostni dan skozi polzavešena okna. Prvi človek je prispel v brezkončni minuti do spalnice in se nič ni zmenil za trpljenje in za nestrpnost drugega človeka.

Inženir se je sklonil h ključavnici; prislubnil je. Obraz se mu je spačil, hropeč so se mu dvignile prsi. Zdelo se mu je, da sliši poljube, šepet in šumenje obleke.

Ni si mogel verjeti. Noge so se mu tresle; nehote se je spustil na levo koleno in poslušal dalje.

dr. Gregoriča, češ da je čisto nezmožen, da so ga klerikalci vrgli iz „Vzaj. podp. društva“, da ga bodo tudi iz „Uniona“, ki ga je popolnoma zavozil — in to tistega dr. Gregoriča pri čegar gospodarskem delu za hotelsko družbo Triglav je bila liberalna stranka udeležena s samim Ivanom Hribarjem v najposlednejšem času in koje podjetje je pripravil „Narod“ še sam in z njim dr. Gregoričevo gospodarsko delo. Dr. Ravniharja napada kot klerikalca danes, jutri pa pravi, da je le neprostopoljna igrača klerikalno-nemške koalicije. Starosto sokolske zveze napada „Narod“, češ da je narodni izdajalec — menda za to, ker hoče osvoboditi narod sugestije bedastih fraz ter mu odpreti pot resnega dela. S sokolstvom slovenskim, to narodno armado dela zločinske eksperimente proti neomadeževanemu sokolskemu boritelju ter ga hoče razbiti z zločinskimi ščevanjem.

Resni, svobodni volilci ljubljanski, čitajte in preudarite pisavo „Naroda“ in videli boste pravo sliko sami! Primerjajte napade enega z drugim, spoznali boste v kakšnih protislovjih in lažeh se zvija ta organ, ki po ne vrednem nosi ime slovenskega naroda.

Zavedno prebivalstvo se giblje, zahteva zraka, zahteva upoštevanja svojih koristi in izpolnitev svojih interesov. Upamo, da je še toliko zdravega jedra, toliko življenske sile v slovenskem ljubljanskem meščanstvu, da se svobodno oddihne in pomore svoji neodvisnosti z neodvisnima kandidatom do popolne zmage.

Ljubljanskim uradnikom v preudarek.

(Dopis iz uradniških krogov.)

Dr. Tavčarjeva klika se vedno ponša, da ima na svoji strani uradništvo. Toda razen v času volitev se niti naš dični kandidat sam, niti njegovi sodrugi tudi najmanj ne brigajo za uradništvo in njega potrebe, kadar jim pa gre za mandate, pridejo beračit za glasove v prvi vrsti k nam uradnikom, apelujejo na našo naprednost, lažejo o pretečem znaju klerikalizma in tudi niso z obljubami v zadregi. Da pa bodo naši stanovski kolegi vedeli, kakšen režim nam preti v slučaju zopetne izvolitve dr. Tavčarja, kaj da imajo v tem slučaju pričakovati uradniki od „liberalizma“ gospodujoče klike, če bo prišla zopet na krmilo. Hočemo malo pogledati v zgodovino tega gospodstva. Da se je vsako nasprotovanje režimu ali pa samostojno mišljenje udušilo že v kali, posluževal se je dr. Tavčar nasproti uradnikom sredstev najnavadnejšega terorizma, disciplinacije in denunciacije. Vsi zrelejši kolegi se bodo spomnili na one čase, ko je še izhajal „Slovenski List“. Imel je ta list prvotno najboljšo tendenco, posvetil je v gnili sistem z namenom obrniti razmere na bolje v prid naše narodne stvari. To seveda dr. Tavčarju ni bilo po volji, bal se je, da s sistemom pade tudi on in zato je ukrenil po svoje. Pri „Slov. Listu“ sodelovala sta namreč gospoda Trstenjak in dr. Gregorič. Prvi bil je občinski uslužbenec; kot takemu mu je nakopal dr. Tavčar kot vsemogočen član vsemogočne klike zaradi sodelovanja pri političnem listu disciplinarno preiskavo, on, ki ima sam svoje politično glasilo in v njem dela najostudnejšo osebno politiko. Če ne bi Trstenjak pustil sodelovanja pri „Slov.

Listu“, odletel bi bil na ukaz dr. Tavčarja s svoje pozicije. Proti dr. Gregoriču imel je kavalirski dr. Tavčar tudi kaj lahko stališče, saj je bil njegov podložnik, deželni uradnik, torej na milost in nemilost predan deželnemu odborniku. Tudi dr. Gregoriča tirali so kot primarija takrat pri deželnem odboru od Poncija do Pilata in izsilili so mu pod častno besedo izjavo, da pusti sodelovanje pri „Slovenskem Listu“, ker bi v nasprotnem slučaju izgubil svojo službo kot primarij. To je storil oni dr. Tavčar, ki v svojem osebnem političnem listu iz političnih motivov ubija eksistence svojih političnih nasprotnikov. Korupten sistem trajal je dalje, dobival je sicer vedno več nasprotnikov, a zaradi nadaljne uporabe terorističnih sredstev, se niso upali na dan. Nekaj jih je bilo pogumnih, oglašali so se v „Našem Listu“, ki je bral kliki in njenemu sistemu dan na dan najhujše levite in izrekal o njej najstrožjo obsodbo samo s tem, da se je pisala nepopačena resnica in povedalo gospodom v obraz, kar jim je šlo.

Dr. Tavčar je vohal med sotrudniki „Našega Lista“ in izvohal med njimi tudi deželnega uradnika, svojega podložnika dr. Robido. Hitro mu je nakopal na vrat disciplinarno preiskavo, odslovil ga je kot deželni odbornik od danes do jutri iz službe in ga je hotel potem še potom svojega lista ubiti docela: vse to, ker ni trobil v njegov rog in ker se ni zavzel za lažnjiv in korumpiran sistem.

Dr. Tavčar je med deželnimi uradniki pa le še vohal in vohal naprej; tako je iz nekega privatnega pogovora izvedel, da se je deželni uradnik g. Švajger udeležil manifestacijskega spreveda, katerega so priredile socialnodemokratska k.ranka in S. L. S. Za splošno enako volilno pravico pa se je izrekel tudi dr. Tavčar sam. Kako hinavščino v tem oziru uganja on in njegova klika, razvidno je iz dejstva, da se tega spreveda ni udeležil nobeden njegovih pristašev. Ker je on de facto bil vedno proti razširjenju volilne pravice, bil mu je vsakdo političen nasprotnik, kdor je bil zanjo, kaj še če se je zanjo še eksponiral. In glejte, tisti svobodomislec, ki se je javno navduševal za novo pravico, je takoj denunciral deželnega uradnika Švajgerja in ga spravil v disciplinarno preiskavo.

Preiskava se je sicer kot brezpomembna ustavila, a trajala je ravno ob času, ko se je vršil avanzna deželnih uradnikov in g. Švajger je bil preteriran, če ravno je bil eden najposobnejših in najmarljivejših deželnih uradnikov. Svoje maščevanje je dr. Tavčar spopolnil s tem, da je v svojem listu „Slov. Narodu“ opravičeval preteriranje g. Švajgerja s tem, da se je o njem lagal, češ da je nesposoben in nezmožen. S tem mu je hotel vzeti še ugled v javnem življenju. Tako se je maščeval predstojnik nad uradniki, odvisnimi direktno od njegove teroristične strahovlade.

Pri c. kr. uradnikih nastopal je pa z denunciacijami v „Slov. Narodu“. Če se je dr. Tavčar danes kak uradnik malo strožjo kritiko o dr. Tavčarjevem režimu, bil je dotičnik jutri v „Slov. Narodu“ že razpiti kot strasten politični agitator, ki zanemarja vsled svojih političnih spletkarij svojo službo, ki je vsled tega nesposoben za c. kr. službo.

Ni izključeno, da ne bi imele take denunciacije za posledico več disciplinarnih preiskav, ali pa, da se je dotičnik pri prihodnjem avanzmaju preteriralo, ali pa postavilo na kako slabše mesto. Pomisliti moramo namreč, da je dr. Tavčar bil svoje dni zaveznik in pristaš c. kr. vlade in je kot tak tudi tam bil vsegamogočen.

Da bodo pa gospodi kolegi vedeli, kaj morejo pričakovati od dr. Tavčarja, če bo izvoljen, glede splošnega položaja uradniškega stanu povemo še tole: Ko so se ne-

koč pogajali sekundarji deželne bolnice, ki so za njih naporno delo bili naravnost škandalozno plačani, za izboljšanje svojih razmer, ko so zahtevali za slučaj bolezni od dež. odbora nekake podpore, imenoval jih je dr. Tavčar „smrkavce“ in jim pretel s tem, da odslovi vse in dobi tuje zdravnike. Ko so prosili državni uradniki, da bi se s strani poslancev kaj storilo za izboljšanje njih stanja, imenoval jih je Tavčar „berače“.

Če torej zmaga dr. Tavčar, trajal bo ta sistem naprej, disciplinacije bodo na dnevnem redu, in „Slov. Narod“ dajal bo vse one, ki se ne bodo strinjali z prevzvišenim mnenjem dr. Tavčarja, na pranger, jemal jim dobro ime in ugled in če le mogoče tudi kruh. Pozabiti pa ne smemo, da je za vse grehe „Slov. Naroda“, za vso njegovo perfidno častikrajo in za vse njegove osebne napade odgovoren dr. Ivan Tavčar, odvetnik in sedaj kandidat v Ljubljani, kajti „Slov. Narod“ je njegovo osebno glasilo in od narodno-napredne stranke neodvisno. Kdor torej ima v sebi kaj čuta za pravico in kateremu se studij sistem političnega terorizma, ki mori ves napredek in razvoj v vseh strokah naše inteligence, ne bo šel v boj za dr. Tavčarja in njegovo kliko. Ker je volitev tajna, je vsaj ta varna pred vohunstvom, denunciacijo in disciplinacijo.

p. u.

Narodni mrlič, dr. Triller, kandidira.

Udarec v obraz volilcem slovenske stolice sta kandidaturi Tavčarjeva in Trillerjeva. Koruptna in teroristična liberalna stranka sama si za državni zborni upala kandidirati dr. Tavčarja, sedaj pa ga je klika v liberalni stranki z namenom, da se norčuje iz mislečih volilcev, spravila zopet na dan. Spravila pa je ta klika na dan še kandidata, o katerem so bili že soglasno sklenjeni računi za vedno v slovenski politiki. Dr. Triller je proti vsemu pričakovanju zdrave pameti nastopil; dr. Triller, nesimpatičen vsem in vsakomur, ki bi tudi pred leti nikjer, niti med najožjimi pristaši liberalne stranke, ne našel najmanjše zaslonbe, nego odbil vsakogar. Prazna ošabnost in domišljavo potentatstvo ni vleko nikdar.

Vse dr. Trillerjevo politično delo ni nikoli obstajalo v drugem kot v nekaterih bombastičnih frazah, brez vsebine, ki jih je govoril skozi okno. Niti barve resnega dela v javno korist ni imelo njegovo politikovanje.

Lansko leto pa je doprinesel politik dr. Triller nekaj, ki je izvalo vihar po vsi slovenski zemlji, kar je bilo nezaslisan čin ne za slovensko politiko, nego sramota za zadnjega našega prostaka, če bi ga bil doprinesel.

Prvi nastop dr. Trillerja je bil to, ki je zbudil pozornost v naši politiki, prvi njegov politični čin — Proftova afera.

Proftova afera je bila klofuta slovenskemu uradništvu, ki mu je zahtevala, da se na slovenskem nastavlja slovenski uradniki, najvitalnejše krušno vprašanje. Proftova afera postala je slovenska kulturna nesreča na polju našega šolstva. Proftova afera je tako postala ost, naperjena proti vsemu slovenskemu življu kot narodu.

Terno kranj. dež. šol. sveta je povzročila vlada. Če bi se odpor pojavil soglasno, bila bi to enunciacija, proti

Dalje v prilogi.

„Ti si kriv!“ je zdihnil v spalnici glas njegove Vere, poln bolesti, poln strasti.

Poljub... Dolg, vroč poljub, izmed tistih, ki jih je smešno in nerodno poslušati tretjemu človeku.

„Tvoj greh naj pride nad mene in nad moje otroke!“ je zamolklo rekel cinični glas Marcela. Oton Lah ga je spoznal.

Zagrabil se je za senci, nato za grlo, da ne bi zakričal. Vstal je, splazil se je do okna in je pritisnil čelo na šipo.

In takrat je s silo zmagala nad njegovimi čustvi misel, da opravi vse hladno in pametno, kakor je vredno nadčloveka: kakor je vredno njega. Osramočena bosta dovolj; zapeljivec bo pobit z zaničevanjem, škandal ostane v hiši, in... No, in Vera ni sama kriva! Lah se je zavedal, da bi mu ravno takrat zmanjkalo moči, ko bi hotel soditi njo.

Tiho je vzel samokres iz žepa. Odprl ga je in je izlozil vse naboje na okno. Nato ga je položil na omaro.

Veselo in kakor bi ne bilo ničesar, je pogledalo njegovo lice v spalnico.

Vera je kriknila v nepopisni grozi. Iztrgal se ji je krik, izpremenil se je v tiho, težko ječanje.

Bernardi ni mogel videti v obraz. Saj veste: široka zakonska postelja je stala nasproti vrat in z zglavjem ob steni; torej, kako bi videl Marcela v obraz? Videl je

samo, da je instinktivno strepetal in potegnil odejo čez glavo.

Inženir je naglo zaprl.

„Pardon! Tisočkrat prosim oprostjenja...“ je zaklical za vrati. „Ne dajte se motiti, milostljiva, in vi, gospod, kdorkoli ste že. Prišel sem samo pogledat; opravke imam, šele k večerji se vrnem... Ne dajte se motiti, do svidenja!“

Šel je v čitalnico in je s strašnim naporom veselo pozdravil znanee; smejal se je, bil je navidezno dobre volje in tako dovtipen, kakor sploh ni bila njegova navada.

„Kaj zlomka vam je noč?“ se je začudil sodnik in ga je pogledal preko časopisa. „Ali ste podedovali teto v Ameriki?“

„Ej, bila je nekakšna teta, da, hahaha...“ Inženir kar ni mogel premagati svojega smeha. „Sedem gradov v Kaliforniji, hahaha!“

Profesor Kljuka je stal pri oknu. Mračilo se je že.

„Bernardi stopa spodaj!“ je zaklical nenadoma in je vzel viržinko iz ust. „Sakramiš, kako se mu mudi! Ali pride semkaj? Da... Ne, na ono stran je krenil. Kam jo ubira?“

Lah je stopil k oknu. Na drugi strani ulice je šel Marcel v črni suknji in s cilindrom na glavi.

„Kam pa, Bernardi?“ je zaklical inženir, ko je v naglici odprl. Z vsem gorenjim životom se je sklonil na

cesto. „Kam se ti mudi, slišiš? Marcel? Ali ne prideš gori? Oglasi se vsaj zvečer, na čaj...“

Bernardi je stopal dalje in vsi razen inženirja so mislili, da ne sliši. Oton Lah je pa vedel, da ima slabo vest, in sladak mu je bil ta prvi užitek maščevanja.

Zmračilo se je; rodoljubi so se pričeli pogovarjati, kam bi šli na vino. Tudi Lah se jim je pridružil; pil je z njimi v gostilnici, celo zapel je, in njegovi tovariši so rekli, da ni bil nikdar tako krasen v družbi, kakor ta večer.

Ura je udarila osem.

Takrat se je inženir dvignil; oblekel je sukno, vzel je klobuk. Zdelo se mu je, kakor da ga je čas poklical iz neznanega, tujega, lažjivega sveta: vstani in glej, kako opraviš s svojo lastno težko resnico!

Odšel je. Brez misli, poln kaotskih čustev, je stopal proti domu. Zobje so mu šklepetali, glava mu je klonila na prsi, roka se mu je krčila v pest. Tik pred hišo se je spomnil, kak je njegov namen: da noče igrati ne tragedije in ne komedije, da hoče s krepkim korakom stopiti preko zla, ki ga je v svoji jekleni volji imenoval epizodo.

V svojo sobo pojde. Tam sede k pismu, ki ga dolguje prijatelju v Trstu. Vera si ga bržčas ne bo upala klicati k večerji; čakal bo, do devetih bo čakal. Potem pojde k nji in povpraša, čemu je tako kasna noč. Našel jo bo jokajočo; Vera je tako otroška, tako revna, skoraj

kateri bi bila vlada izgubila moč ter bi odpadlo v zadevi kranjskih gimnazij vsako mešetarenje samo ob sebi ter bi se to vprašanje moralo rešiti v prilog slovenskim zahtevam. Dr. Triller pa je biltisti, ki je v ljubljanskem občinskem svetu odzvet slovenskemu odporu proti Proftu in vladi ostrino ter dal našim sovražnikom samim orožje v roke proti nam. — Sokriv je bil občinski svetnik Šubic, a njegov nastop ni imel tolike važnosti, ker je od vlade odvisen državni uradnik, na kar bi se bilo lahko uspešno sklicevati.

Dr. Triller pa je prvi „macher“ v občinskem svetu in neodvisen človek skozi in skozi.

Občinski svetnik Meglič je 17. junija 1907 stavil, ko se je izvedelo, da je Proft v ternu deželnega šolskega sveta ta-le predlog:

1. Ljubljanski občinski svet protestira proti temu, da bi se na kranjskih gimnazijah, izvzemši Kočevje, imenovalo ravnatelj neslovenca, ker obiskujejo kranjske gimnazije večinoma le Slovenci in na I. drž. gimnaziji 70% Slovencev.

2.) Ljublj. obč. svet protestira, da bi se jemal v ternu za izpraznjeni dve ravni mesti v Ljubljani ali Kranju ravnatelj celjske gimnazije Klemen Proft, ker je prononširan nemški nacionalce ter slovenščine sploh ni zmožen, kar ga dela čisto nezmožnega za ravnatelja tam, kjer ima opraviti s slovenskimi strankami.

3. Občinski svet skleni, da se naroči državnega poslanca županu I. Hribarju, naj stori takoj vse potrebne korake, da prepreči imenovanje Profta za ravnatelja v Ljubljani ali Kranju.

Protitemu predlogu pod 1., 2., 3. je nastopil „Slovenec“ dr. Triller. Volilci ljubljanski Triller ni le tu nastopil kot slovenski občinski svetnik naravnost za Profta, on je celo odrekel pravico Slovencev do ravnateljskih mest na vseh kranjskih gimnazijah, vzela pa vsled točke 3. Megličevega predloga vsi akciji slovenskih državnih poslancev pravi pomen. Tako daleč logično misliti zna menda vsak.

Dr. Triller se je skrival s Šubicem za formalne in taktične razloge; kaj je povzročila Trillerjeva „formalnost“ in „taktika“ videlo se je pozneje v razvoju te cele afere.

Obč. svetnik dr. Oražen se je čudil nazorom dr. Trillerjevimi v tisti usodni seji. Vprašal je, kaj bi bilo, ako bi se zgodilo kaj takega na Štajerskem ali Koroškem. Predlagatelj občinski svetnik Meglič, ki je kot kolega dr. Trillerja v občinskem svetu že moral poznati Trillerjevo „taktiko“ in „formalnost“, je ogorčeno dejal, da se čudi, da se nekateri gospodje zatekajo za taktiko, kadar gre za tak radikalni predlog.

Po vseh slov. listih zašumelo je tedaj, ogorčenje je kipelo med slov. uradništvom; javnost je izvršila politični pogreb Trillerjev. Zvonilo mu je izdajalstvo in blamaža.

Oglasil se je celo „Slov. Narod“. Niti ta psujoči organ, ki je zagovarjal vedno korupcijo, ki je vzel v zakup terorizem v korist frakarske klike, ni mogel pod pritiskom javnega mnjenja molčati, moral je odpreti škrbasta usta proti lastnemu pristašu dr. Trillerju.

„Slov. Narod“ v št. 141, z dne 20. junija 1907 je pisal v dnevni vesti: „Slovenec“ in Proft“ doslovno: — „Ker nismo oficijelno glasilo niti narodno napredne stranke (!) niti

mila videti, kadar ihti. Čisto tiho ihti, komaj da se sliši... Takrat ji hoče položiti roko na glavo, na njene mehke, gladke lase. Prijazno toplo besedo ji hoče dati. Prijel jo bo za roke, povedel jo bo k večerji, posadil jo bo k sebi, a niti z eno besedo ne bo omenil tega, kar se je zgodilo. In prepričan je, s stalno gotovostjo ve, da ga ta ženska ne bo nikdar več goljufala. Zgrozila se bo uad tistim, kar je tako nizko, da ne najde mesta v njegovih besedah. In videla ga bo pred soboj, velikega in močnega moža do zadnje žilice v srca... Ženska se klanja sili; samica je tistega samca, ki je krepkejši izmed obeh.

„Čuj, Vera, Marcela sem povabil na čaj!“ ji poreče nemara.

Ali ne tako; Marcel ga ni slišal, in ne bo ga nocoj. „Jutri ga povabim,“ poreče, „tiste buteljke bi pokusili, ki nam jih je poslal Ivan iz Rima.“

V stanovanju ja bila tema. Tih je bilo vsepovsod; samo v kuhinji je pometala dekla in ure so tikale po sobah. Preko salona je iežal ozek, jetičen trak plinove svetlobe.

Inženir je prižgal luč — V spalnici je bilo vse poslano in pospravljeno; Vere ni bilo nikjer. Tudi v drugi in tretji sobi je ni bilo; zgolj mrakovi in strahovi so se stiskali po kotih.

„Vera!“ je zaklical Lah. Slišal je tesnobo v svojem glasu. (Sledi.)

ljubljskega magistrata (?), smo v prijetnem položaju, da tudi pri takih prilikah brez skrbi izrekamo svoje prepričanje. In tu kar odkritosrečno povemo, tega, kar se je pri Megličevem predlogu zgodilo, neumejemo. Samoto vemo: če je biltak predlog v javni seji stavljen, se je moral soglasno sprejeti. Pa ne samo soglasno, tudi navdušeno soglasno se je moral sprejeti, da ne bodo tam zunaj mislili, da sede tudi v ljubljanskem mestnem svetu možje, ki na tihem soglašajo, da je bil trd Nemeč, ki o slovenščini pojma nima, secundo loco nasvetovan na Senekovičevo mesto. Pravi se: v klubu je bilo to intol Kaj briga klub našo javnost. Zategadelj se v prihodnjem klubu razgovorite — a v javni seji mestnega sveta je moral vsak mestni oče za Megliča nujni predlog glasovati. Obžalujemo, da se to ni zgodilo.“

Tako je moral celo „Narod“ prelomiti palico nad svojim sedanjim kandidatom, nad človekom, katerega se „Slov. Narod“ sedaj predrzne priporočati kot zastopnika resnim volilcem slovenske Ljubljane. Če to ni udarec v lice volilcem, ki naravnost izziva najbolj mirno meščanstvo, da siloma vrne klobuto s tako silo, da odlete izzivači za vedno preko mej slovenskih, potem se neha vsaka pamet in razum.

Kaj je dr. Triller povzročil, videlo se je kmalu. Slov. delegacija napenjala je vse moči na Dunaju, pa nikamor se ni hotela nagniti tehtnica. In ko bi Trillerja ne bilo, bi se bila nagnila na našo stran, ter ne bi ostala v sredi. Ministrski predsednik Beck se je v ministrskem svetu sam skliceval na stališče „macherja“ dr. Trillerja v obč. svetu ljubljanskega mesta, kjervendar stoji gimnazija, za katero se je šlo, in ta glas Trillerjev je bil glavno orožje v rokah nasprotnikov.

Dne 16. t. m. vršil pa se je shod liberalne stranke v ljubljanskem „Mestnem domu“ in predstavil se je kot dež. zbor. kandidat poleg dr. Tavčarja dr. Karl Triller in „Slov. Narod“ je poročal o njegovem govoru sledeče: Dr. Triller se je izjavil, da je „njegova“ (dr. Tavčarjeva) pot bila vedno ona neustrašenega slovenskega rodoljuba in prepričanega naprednjaka. Na tej poti skušal sem naslediti tudi jaz (Triller) in ta pot ostala bo tudi vnaprej moja pot.

Poznamo sicer dr. Trillerja kot ga poznajo pristaši vseh strank in tudi njegove lastne, vendar take predrzne budalosti in zafrkacije volilcev, menda še ni izustil noben kandidat na božjem svetu. Na tem shodu norčeval se ni dr. Triller le sam iz sebe, saj to pravico ima naposled. norčeval se je labkomiselno iz cele Ljubljane, iz vsega Slovenstva, oskrunil in pljunil pa je na slovensko stvar samo, kakor še nikoli noben politik, ki je reflektiral na en sam slovenski glas.

Narodni mrlič, ki mu je zvonila k pogrebu blamaža in izdajstvo naših koristi, hoče z zafrkacijami na volilce zlesti na javno pozornico! Bazuu in značajnost Ljubljane naj ga trešči, kamor spada!

Politični pregled.

Minister Aehrenthal — odstopi.

Budimpešta, 22. februarja. Vest o odstopu barona Aehrenthala se od kompetentne strani v polnem obsegu potrjuje. V večerajnji seji ogrskega državnega zbora bi se morala vložiti interpelacija v zadevi sandžaške železnice. Na to interpelacijo bi bila morala ogrska vlada podati izjavo, da se ta načrt v celoti vzdržuje in da se ogrska vlada s programom barona Aehrenthala identifikuje. Ta interpelacija pa je izostala in sicer radi tega, ker je vlada interpelantom namignila, da se je položaj v toliko spremenil, da zunanji minister baron Aehrenthal v najkrajšem času odstopi.

Češki poslanci in hebsko jezikovno vprašanje.

Dunaj, 20. februarja. Poslanec Kramář se je večeraj posvotoval o tej zadevi s poslancema Pacakom in Hrubanom. Nato se je podal k ministrskemu predsedniku in mu pojasnil stališče Čehov v jezikovnem vprašanju pri hebskih sodiščih. Kramář je izjavil, da Čehi ne bodo dalj časa tega postopanja trpeli in da se mora vladni kurz popolnoma spremeniti.

Volitve na Hrvaškem.

Zagreb, 21. februarja. Baron Rauch je izdal tajno okrožnico, v kateri prepoveduje uradnikom glasovati za kandidate hrvaško-srbske koalicije in jim preiti z najstrožjim disciplinarnim postopanjem.

Garnizije na jugu.

Trzič, (Monfalcone) 21. februarja. Semkaj pridejo tri stotnije lovecev v garnizijo.

Srsko-črnogorski spor.

Zagreb, 21. februarja. Kakor poročajo „Novostim“ iz Cetinja, je pisal knez Nikola privatno pismo svojemu zetu, kralju Petru, v katerem se ostro pritožuje radi stališča Pašičevega kabineta v znani črnogorski zaroti.

Poljski protinemški bojkot in židje.

Černovice, 22. februarja. Bojkot nemškega blaga v Galiciji se najbolj podpira od galiških židov. Veliko število večjih poljskih trgovcev v Lvovu in Krakovu je pretrgalo svoje zveze z Nemei v Prusiji in naročajo samo še pri velikih židovskih trdkah v Rusiji. Največjo korist iz bojkotnega gibanja imajo na vsak način židje. Gališki židovski špekulantje snujejo konzorcij za povzdigo poljske industrije in hočejo v ta namen podpisati znesek šest milijonov kron.

Razsodba proti Šteslju.

Petrograd, 20. svečana. Vojno sodišče je obsodilo generala Šteslja na smrt, ne da bi ob jednem izreklo izgubo meščanskih pravic. General Fok je dobil ukor, Reis in Smirnov sta bila oproščena. Vojno sodišče boče predlagalo za Šteslja z ozirom na to, da je portaturska posadka trdnjavo pod njegovim poveljstvom junaško branila in upoštevala Štesljevo osebno hrabrost, spremembo smrtne kazni v desetletno trdnjavsko kazen.

Štirideset oseb zaprtih.

Petrograd, 21. februarja. Tu so zaprti 40 oseb, ki so na sumu, da so nameravali bombni atentat na velikega kneza Nikolaja in Stolypina.

Položaj na Portugalskem.

Lizbona, 22. februarja. Kraljica Amalija dobiva vedno grezilna pisma, v katerih se pozivlja, da zapusti s kraljem Manuelom deželo. Za slučaj, da tega ne stori, jo bo zadela ista usoda kakor kralja Karola in prestolonaslednika.

Republika na Portugalskem?

Lizbona, 22. februarja. Položaj je opasen. Vojaki in pomorščaki se javno na ulicah bratijo z republikanci.

Proces Ullmo.

Pariz, 21. februarja. Tu se je pričel proces proti mornariškemu častniku Ullmo zaradi špionaže. Ullmo je kot poveljnik torpedolovca „Carabine“ izdal neki tuji velesili mobilizacijski načrt za mornarico.

83.000 delavcev — brez dela.

London, 22. februarja. Lastniki Tyne-ladjedelnice so ustavili delo. Vsled tega izgubi 83.000 delavcev svoj kruh.

Električna razsvetljava v Medini.

Carigrad, 21. februarja. Oficijelno poročilo iz Medine javlja, da se v meka-medinskih svetiščih v Medini uvede električna razsvetljava.

Francija v Maroku.

Pariz, 21. februarja. Admiral Philibert poroča, da se je pri Uled Tamazen vršil boj proti rodu Mdakra. Francoze je podpiral nedavno podvrženi rod Mzabov. Uporniki so imeli občutne izgube.

Drugo brzobjavno poročilo admirala potrjuje, da je polkovnik Taupin pognal v beg večji oddelek Marokancev, ki so ga v soteski Berrebbah, 25 kilometrov južno od Fdala, napadli. Francozi so sovražnike sedemkrat potisnili nazaj z bajoneti. Francozke izgube znašajo: 2 častnika in več mož mrtvih, trije častniki in dvajset mož ranjenih.

Poraz Angležev v Indiji.

Kalkuta, 19. februarja. General Wilkoks je danes z mešanim oddelkom razdejal utrjeno vas Kino. Ko so se Angleži vračali v svoj tabor, so jih Čakakheli trdovratno napadli in jim prizadejali občutne izgube. Trije častniki in osem mož je ranjenih, med zadujimi je eden smrtnonevarno.

Amerika in Japonska.

Tokijo, 19. februarja. Japonska vlada je danes izročila amerikanskemu poslaniku O'Bri-ju spomenico, v kateri je Japonska glede naseljeniškega vprašanja Ameriki ponudila zlatne koncesije.

Viktorija (Britska Kolumbija), 19. februarja. Dva Japonca, katera so prijeli pri poskusu, priti iz Kolumbije v Zvezne države, sta bila obsojena na kazen po 500 dolarjev in tri letno ječo. Zagotovila pa se jim je svoboda pod pogojem, da Ameriko takoj zapustita.

Dnevne vesti.

— Volilci pozor! Izvedelismo iz zanesljivih virov, da se na vas vpliva in pritiska terorizmom, da bi šli voliti na-

sprotna kandidata. Opozarjamo vas, da je volitev tajna, da izročite komisiji svojo glasovnico lahko popolnoma zganjeno in da je potemtakem izključeno, da bi kdo izvedel, kako ste volili.

— **Dr. Ravnihar** je v „Novi Dobi“ in na shodu odločno dementiral vsak pakt bodisi z Nemci bodisi s klerikalci. Da je govoril resnico, je oficijelno izjavil organ kranjskih Nemcev; najboljši dokaz za to je pa videti tudi v tem, ker temu dementiju niso ugovarjali niti Nemci niti klerikalci, kar pa bi bili gotovo storili, ako bi jih bil dr. Ravnihar na tak način briskiral.

— **Kolega dr. Tavčar**. Dr. Tavčar ima predrznost v svojem familienblatu očitati nekolegijalnost dr. Ravniharja, ker je „Nova Doba“ prinesla članek, v katerem smo se tako malo pogovorili, kje si dr. Tavčar ve povsod odpreti vire za svoje ogromne dohodke. In kdo je ta dr. Tavčar, ki očita dr. Ravniharju nekolegijalnost. Gotovo vzoren kolega! Da se ne smejemo! „Slov. Narod“ še nikoli ni bil drugega, kot list, katerega plačujejo Slovenci dr. Tavčarju v njegove osebne namene. V tem listu samega sebe proslavlja, v tem listu uničuje vsakogar, ki mu ni poljubil kvedra — in ubija na nizek način tudi svoje kolege, če so imeli pogum povedati, da so tudi ljudje. Kdo se ne spominja, kako surovo in podlo je uzor-kolega dr. Tavčar napadal in blatil v svoji cunji g. dr. Furlana, na čigar časti ne more dvomiti nikdo, kako mu je hotel uničiti dobro ime in glas, katerega ima povsod kot izvrsten zagovornik. Ali ni tedaj odložil dr. Suyer predsedništva odvetniške zbornice! In zakaj pane Tavčar?! Zakaj pa ga niste ubili dr. Furlana, saj je vaša klika sicer mogočna in solidarna z vami? Navadno si izbirate žrtve, odvisne od vas reveže in „berače“! Takim je seveda lažje odjesti grižljaj kruha ali spraviti ga ob par težko zasluženih krajcarjev na leto. Dr. Furlan pa je hvala Bogu tako neodvisen, da mu niste mogli do živnega. Sicer pa bi hodil tisto pot, kot jo hodijo drugi slovenski Martini Kačurji in hlapeci Jerneji, če bi šlo po vaše. A tudi za vas pride nekdanj „dies irae, dies illa!“ In čim preje, tem boljše! Mene, tekel, ufarsin!

— **Tudi dr. Triller zavija**. Na shodu v Vodmatu je trdil, da je dr. Ravnihar obljubil iti za dogovorjeno volilno reformo med Nemci in klerikalci. Gospod doktor, roko na srce, ali niste čitali dr. Ravniharjevega govora, ki se nanj sklicujejo tudi „Deutsche Stimmen“? Ali je v tem govoru čitati kakih takih obljub? Ali ni potem brezvestno, preiti preko dr. Ravniharjevih besedi na „Deutsche Stimmen“. Dr. Triller pa je bobnal tudi, da je dr. Ravnihar garantiral Nemcem ravnopravnost. Tudi tu je zavijal magistratov enfant terrible. Dr. Ravnihar je namreč jasno izpovedal, da terjamo popolno enakopravnost za se, ravno tako kakor jo privoščimo Nemcem ali Italijanom. Skoro z istimi besedami je to izrazil dr. Tavčar na svojem shodu; torej je tudi on garantiral — po Trillerjevem — ravnopravnost Nemcem.

— **Predrznost, ki presega vse meje**. Ob zadnjih zdihljajih liberalne stranke hočeta dr. Tavčar in dr. Triller zmešati ljudi s plakati, ki so natisnjeni s — slovensko trobojnico. Ali ni to hinavsko! Liberalna stranka že lovi sapo in ji ne pomaga prav nič ta arenija, kajti srce, ki ni bilo slovensko, se sedaj ne da s slovenskimi farbami ozdraviti. Seveda, ob času volitev hočejo biti ti gospodje največji Slovenci, najboljši Sokoli — v mirnem času pa spijo spanje krivičnega ter gledajo Sokole po strani — zato, da bi še nadalje premetili slovenske volilce, da bi jim zaupali besedo v deželni zboru, a bi ti še nadalje spletkarili in sklepali kompromise z Nemci. Proč s takimi hinavci, ki poštenim in čistim Slovincem, kakor je dr. Ravnihar, očitajo to, česar se poslužujejo sami tako neizmerno, v škodo vsemu Slovincem. Kaj plakat, srce, srce!

— **Dr. Tavčar in njegova poštena agitacija**. Dr. Tavčar na eni strani uporablja kot agitacijsko sredstvo v vrstah Sokolov in slovenskih narodnjakov, laž o zvezi dr. Ravniharja z Nemci, a svojim nemškimi prijateljem nasproti pa agitira zase popolnoma drugače. Da bode vedla ceniti naša javnost njegovo politično poštenost, naj bo tu povedano, kar smo izvedeli iz povsem zanesljivega vira, da dr. Tavčarjeva narodna prevzišenost vabi nemške glasove s tem, da svojim nemškimi prijateljem sočitatjočim glasom dopoveduje: „du wirst doch nicht den Ravnihar wählen, diesen Sokol und Deutschenfresser?“ (Vendar ne boš volil sokola Ravniharja, ki bi Nemce najraje kar poržl?) Kako naj se označi tako ravnjanje? Odgovorite oče Tavčar!

— **Dr. Tavčar v Trnovem** je na shodu povedal zbranim Trnovčanom, da sicer 30 let zanje ni nič storil, da pa hoče od sedaj naprej sploh zamo zanje delati in zanje živeti. Gotovo so Trnovčanje kar ginjeni te njegove najnovejše ljubezni. Povedano naj jim pa bo, da je dr. Tavčar v svojem dosedanem delovanju v vseh ljubljanskih okrajih povedal isto, obljubil pa tudi isto.

— **Klasično**. „Naprednjak je pač tisti, ki je pristaš narodno-napredne stranke“. Še nikdar se nismo toliko smejali, kakor nad tem stavkom. Kaki naprednjaki so to, je z blestečimi barvami naslikal na shodu dr. Ravnihar. To že davno ni več res, da je v vaši stranki doma naprednost. Nazadnjaštvo in reakcija — to je prva lastnost te vaše stranke.

— **A. Trstenjak**, kontrolor Mestne hranilnice, ima pač mnogo povoda, hoditi na soluce ter se preganjati za liberalna kandidata. Spominja se menda še, kdo je spravi njeja in s kolikim naporom v Mestno hranilnico in kdo je bil proti njemu. Spominja se morda še tudi onih časov, ko je sedel v upravnishtvu Stritarjevega „Zvona“. Če se ne spominja, ga hočemo o priliki nanje spomniti — seveda na najnežnejši način. Spominja naj se končno onih časov, ko ga je dr. Tavčar spravi l v disciplinarno preiskavo, ker je bil odgovorni urednik „Slov. lista“. Utemeljeval pa je dr. Tavčar ta svoj predlog s tem, češ da se za mestnega uradnika ne spodobi, da bi se kar očitno udeleževal politične borbe. Trstenjak je danes še mestni uradnik, še danes, ko hodi po kostanj v žerjavico za dr. Tavčarja, sme Trstenjak neovirano se udeleževati najstrastnejše agitacije. Priznavamo vsakomur pravico, biti politik in imeti svoje politično prepričanje; mnenja smo pa, da je zavodu kakor je Mestna hranilnica v veliko škodo, če se eden prvih njenih uradnikov eksponira na način kakor to dela Trstenjak. Hranilnica je zavod navezan na vse stranke in vse sloje, marsikdo pa si bo potem premislil, stopiti v lepe prostore Mestne hranilnice, češ, da bo moral stati nasproti iz obličja v obličje možu, ki ga je ob volitvah na najpodlejši način obrekoval in napadel. V interesu Mestne hranilnice je torej tega zavoda, ki mu vsi želimo najboljši procvit, ako se iznebi takih strastnih političnih agitatorjev — čim prej.

— **Trstenjak** laže po „Narodu“, da je dr. Ravnihar intrigiral za hrbtom trnovskega „Sokola“ in da je hotel tam postati starosta, seveda kot klerikalec. Naj Trstenjak, kontrolor „Mestne hranilnice“, raje pove, kako se on obnaša kot predsednik pripravljalnemu odboru v trnovskem Sokolu, da bo pa brzdal g. Anton Trstenjak malo svojo agitatorično strast, ga opozarjamo na slavnost v prid Narodnega doma v Trstu, ki se je vršila svoje dni v Sezani, zapisnik pevskega društva „Ljubljana“ pripoveduje o tem lepo dogodbico in tudi ve razjasniti, zakaj, da je imel Nar. dom takrat tako malo od te slavnosti. Znana nam je pa še ena dogodbica iz prejšnje zgodovine dičnega gospoda Trstenjaka, ki se je vršila sicer natujem, a je oškodovala tudi Slovence. Kranjci nimamo vobče nič proti Štajercem; a da se uvažata pri nas na dobra mesta take „narodnjake“, pri tem, zanemarja domačine, proti temu smo odločno!

— **Dr. Tavčar — slovenski deželni odbornik** je marsikomu v živem spominu. Spominjajo se ga deželni uradniki, spominjajo učitelji, spominjajo deželni zdravniki in bivši sekundarji dež. bolnice. Seve ne v tem smislu, da bi se bilo njega posebno lahko dobilo v dež. dvoreu, pač pa, da je bil kot deželni odbornik vedno na svojem mestu tedaj, ko se je slo za neizprosno zastopanje interesov najvišje deželne oblasti — deželnega odbora napram revnemu, „smrkavemu“ deželnemu uslužbencu. Tedaj je prekašal vse birokrate po okostenelosti svojih nazorov, po srednjeveškem svojem absolutizmu. Spominjamo se tu slučajja dež. uradnika Švajgerja in prijatelja našega lista nas je spomnil na svoječasni štrajk sekundarjev, ko je zmerjal slov. dež. odbornik dr. Tavčar na najbolj gorjanski način zdravnike in jim zažugal, da se morajo ukloniti, sicer, da ne dobi noben na Kranjskem službe. In slo se ni tedaj za drugega kot to, da je dež. odbor tudi napram sekundarjem dež. bolnice, ki tako požrtvovalno delujejo za bolnike, dolžan poznati nekaj takta. — In tega zastarelega nasprotnika vsega, kar diši po demokratizmu, naj bi si izbral bela Ljubljana leta 1808 še za svojega zastopnika?

— **Shoda** v Vodmatu sta se udeležila tudi Dragotin Hribar in Miha Verovšek — oba seveda pod primernim pritiskom. Obema bo še žal!

— **Kako postopajo slovenski liberalci s svojimi pristasi** — „Svoji k svojim“ — klic, ki je našim liberalnim voditeljem, zlasti pa poslancem in novim kandidatom vedno na — jeziku. „Sloga jači, nesloga tlači“ ta izrek pa imajo le še v mislih. Glede izpeljave t-h lepih izrekov pa so si popolnoma v nasprotju — ni tedaj čuda, da se število od dne do dne krči in da je Vseslovan Hribar propadel pri prvi volitvi kod državnozbornski kandidat in prosjačil za glasove tudi pri takih — od katerih je moral vedeti, da imajo le kaj čuta poštenja v sebi mu ne moreja dati svoj glas. Postopanje liberalnih voditeljev svojem nasproti zrcali se najlepše v ljubljanskem občinskem svetu — in njegovih posameznih zavodih. Izstop čilih in delavnih moči iz meščanskih zastopstev kaže dovolj jasno, da so se dotičniki umaknili netaktnosti svojih kolegov — ki se baje smatrajo za nekake prevladarje. — Jedna najbolj markantna oseba v našem meščanskem življenju bil je gospod Vaso Petričič. Ko se je začela zarja svitati Slovincem v naši domovini, stal je kod sodrug rama ob rami s starimi rodoljubi, ka-

terih vže obilo krije domača gruda. Slovanskega pokolenja — Srb — imel je slovansko srce — marljiv v svoji trgovini, imel tudi odprte roke — vedno kadar je bilo treba žrtvovati, bil je eden med prvimi — končno ako se kdo ponaša z pobratimstvom Hribarjevim, dosegel je gospod Vaso Petričič tudi to. A ne samo teoretično, tudi praktičnega vidimo nastopati kot večletnega podžupana in tako tudi nad desetletnega ravnatelja mestne hranilnice — občinski odbornik pa je bil več nego šest let. Kaj se pravi biti desetletja odbornik ali pa še celo voditelj enakih zavodov, ve le oni, ki je sam deloval v taki družbi. Pri g. Vaso Petričiču pa pride tukaj še v poštev, da je s svojim imenom dal n. pr. mestni hranilnici tudi takemu zavodu potreben ugled. Ni namreč zadostno, da načeljuje hranilničnemu zavodu le človek-poštenjak, ampak ljudstvo sodi načelnika tudi po drugih svojstvih, v katerih vidi nekako jamstvo za varnost svojega imetja. Da pa po takem nesebičnem delovanju za občni blagor in blaginjo naroda zasluži mož zahvalo in sledujoč, da mu je odstop časten, je sicer čisto naravno, a žali bože, pri naših liberalnih zastopih in pobratimih iščemo zamanj takih čutil in dostojnosti. Vaso Petričič je bil in ni ga več. Črez noč vrgli so ga v staro šaro brez vsacega priznanja — priletelo je le še kakšno poleno iz družbe, kateri je služil za njim. Pečat breztaktne „dostojnosti“ dobili so pa na čelo le oni ljubljanski mestni očetje, ki so v dotični tajni seji pospešili tak sklep. — Častno bodi tu omenjeno, da je po takem činu videl potrebo odstopiti jeden del direktorija mestne hranilnice, od katerih je pozneje samo jeden prevzel mesto zastopstva. Vse mesto se je zgražalo nad tako justifikacijo in odprto je do danes vprašanje, zakaj in kako je to prišlo. Pojasniti zdi se nam to tem bolj potrebno v času, ko se opira kandidatura gosp. dr. Trillerja ravno na svoj mandat v občinskem svetu in mestni hranilnici. Potekla je doba gospoda Vaso Petričiča in bilo je na tem, izvoliti ga vnovič v odbor mestne hranilnice. Ker je bilo naravno, da ako se voli po občinskem svetu in odbor, postane tudi predsednik — dali so duška kandidatje za to častno mesto. Kakor sedaj tako tudi tedaj odločeval je v prvi vrsti pobratim proti pobratimu — i to brez tehtnih razlogov, in tako je prišlo, da so pristasi ostali v manjšini. Da so razni gospodje imeli tu besedo besedo pro in contra, je umevno — breznčajno pa je bilo, da je eden družih vprašan drugi dan „kaj da vam je storil g. Vaso Petričič, da ste ga tako odslovili“, odgovoril, da ničesar ne ve, in da se mu vse to čudno zdi. Ali ni to lepo, ni li to lepa družba — kje se po takem prične pravo poštenje in medsebojno spoštovanje. Tako in pod takimi utisi zapustil je stari somešan in pobratim slovensko areno v spodbudo vsem svojim naslednikom in zlasti onemu pa ki nima ničesar družega kot dosedanji šestletni nedelavni mestni mandat v podporo svoje deželnozbornske kandidature.

Občni zgodovinar.

— **Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani**. V službo se sprejme: 4 poslovodje za na deželo, 3 poslovodje in korespondenta, 2 potnika, 1 kontorist, 9 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočniki špecerijske stroke, 3 pomočniki železninarske stroke, 2 kontoristini z daljšo prakso, 1 star blagajničar, 3 prodajalke, 7 učencev. — Službe iščejo: 3 kontoristi, 2 knjigovodja, 1 potnik, 16 pomočnikov mešane stroke, 5 pomočnikov špecerijske stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika železninarske stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 16 kontoristinj, 6 blagajničark, 4 prodajalke.

— **Zabava kranjskogorske podružnice sv. Cirila in Metoda** dne 16. t. m. v prostorih hotela „Razor“ je obilno udeležbi domačinov, gostov iz Mojstrane in Radovljice ter očeta Trebušnika prav izbornu uspela, čeprav so nekateri iz golega strankarstva celi prireditvi naravnost nasprotovali. Šaloigro „Brat Sokol“ so domači igralci z ne navadno izvežbanostjo in rutino uprizorili. Občudovali smo zlasti izborni igralski talent predstavljalca Koruze in Nanče, kakor tudi premišljeno igro Jankota, Milke in ostalih igralcev. Ciganska godba in originalni dovtipi humorističnega Trebušnikovega sina pa so nas zabavali pozno v noč. Cela veselica je v moralnem in denarnem oziru imela zelo zadovoljiv uspeh in žeteti je le, da se Kranjskogorcem nudi še večkrat take zdrave zabave.

— **Dosledna germanizacija železniške uprave** na novi bohinjski železnici nam je dala že prepogosto povod pritožbam. Pa naši gospodje poslanci se ne zmenijo za vse te uprizoritve. Železniška uprava pa nadaljuje mirno svoje delo. Poročali smo o množičih se nemških železniških uslužbencih v Gorici, kjer pašuje slaboznani Wieser, opozarjali na vedno večje število Nemcev na jeseniškem kolodvoru. In zopet se nam poroča, da se je uradništvo na Jesenicah pomnožilo za enega Nemca. Pred dvema letoma je bil na Jesenicah samo en nemški uradnik, danes jih je pet! — Sami Nemci so na blejskem kolodvoru. Tudi na gorenjsko progo se usiljujejo Nemci in Italijani, samo če znajo par slovenskih besedij. Temu mora biti konec! Merodajni činitelji, ganite se, da dobe Slovenci na slov. tleh svoj kruh!

Izid deželnozborskih volitev.

Sodni okraji **Ribnica-Velike Lašče-Kočevje**: Merhar 525, Rus 392, Jaklič 1489, Bartol 1414, neveljavnih 138.

Sodna okraja **Ljubljana-Vrhnik**: Oddanih je bilo 2653 glasov, od katerih je dobil dr. Šušteršič 2399, Povše 2486, Petrič 127, Čobal 93, Kolenc 40, neveljavnih 126.

Sodna okraja **Kamnik-Brdo**: Oddanih je bilo 1798 glasov, od teh je dobil dr. Krek 1710 glasov, drugo neveljavno.

Sodna okraja **Radovljica-Kranjskagora**: Oddanih je bilo 1161 glasov, od teh Pogačnik 1031, drugo neveljavno in razcepljeno.

Sodni okraji **Kranj-Škofja Loka-Tržič**: Od 1871 veljavnih glasov Demšar 1835, Zabret 1809, razcepljenih 24, neveljavnih 84.

Sodni okraji **Postojna-Logatec-Senožeče-Ilirska Bistrica-Cirknica**: Od 3065 veljavnih glasov je dobil dr. Žitnik 2267, Drobnič 2209, Čuček 800, Martinčič 784, 28 razcepljenih, 84 neveljavnih.

Sodna okraja **Idrija-Vipava**: Veljavnih glasov 1531, od katerih je dobil Lavrenčič 1061, Premerstein 454, Mlinar 16, neveljavnih 16.

Novomesto-Kostanjevica-Krško: Veljavnih 1599, od teh Dular 1510, 89 razcepljenih, 80 neveljavnih.

Sodni okraji **Trebnje-Zatična-Žužemberk-Mokronog-Litija-Rateče**: Od 3504 veljavnih glasov jih je dobil Košak 3132, dr. Lampe 3070, Mandelj 3008, Prijatelj 190, Pehani 188, Tomie 174, Slanec 171, Weinberger 87, Čobal 95, Mlinar 71, Firm 62, razcepljenih 126, neveljavnih 210.

Sodna okraja **Črnomelj-Metlika**: Od 1620 veljavnih glasov jih je dobil Šuklje 924, Mazelle 696, 6 jih je bilo razcepljenih, 83 neveljavnih.

Glasovi odvetniških in notarskih uradnikov.

Stališče odvetniških in notarskih uradnikov k zakonski predlogi o službenem razmerju trgovskih uslužbencev in zasebnih uradnikov.

I.

V mnogih zakonih in naredbah so zajamčene pravice fizičnih delavcev, ki jih ščitijo pred samovoljo delodajalcev. Drugače so pa razmere pri onih, katerih delo je po večini duševno. Le majhen del od teh štiti zakon, velika večina pa je brezpravna, brez vsake zaslombe v zakonu. Niti občni državljanski niti trgovski zakon jih ne ščitita; izročeni so na milost in nemilost delodajalcem. Če je ta značajan ali službojemalcem naklonjen, se službojemalcu godi dobro, v nasprotnem slučaju slabo.

Med najbolj brezpravne sloje pa spadajo odvetniški in notarski uradniki. Če prelistamo vse avstrijske zakonike, ne najdemo niti enega zakona, katerega bi mogel odvetniški in notarski uradnik tolmačiti v svojo obrambo.

Morda se najde kdo, ki ugovarja tem našim izvajanjem, češ, da veljajo splošne določbe občnega državlanskega zakonika o medznih pogodbah tudi za nas, da nas poleg tega štiti tudi zakon o bolniških blagajnah, glede katerega pa pribijemo dejstvo, da ga je moralo uveljaviti za naš stan šele upravno sodišče, in da poleg tega stopi z letom 1909 za nas tudi veljavno zakon o starostnem zavarovanju.

To bi pa tudi bilo vse, kar bi se nam moglo oporekati. Ako pa upoštevamo, da naš vlada ni sprejela v omenjeni zavarovalni zakon radi naklonjenosti do nas, marveč veliko bolj raditega, ker hoče kolikor mogoče denarnih virov, da razbremeni sebe za tistih 100.000 K, do katerega zneska se je zavezala prispevati za upravne troške te za nas jako drage zavarovalnice, to pa posebno radi tega, ker so naši šefi v „takem položaju, da lahko izpolnijo naložena jim bremena“, potem tudi vsak lahko na mah uvidi, da vse te zaščite ne pomenjajo veliko.

Tako ščitijo naš stan avstrijski zakoni. Poglejmo pa, ali se ni že zahtevalo, da se nam dá večje zaslombe v zakonu. Deset let že segajo nazaj prve zahteve po zaslombi našega stanu z zakonskimi določbami. Vedno drezanje in trkanje je odprlo tudi vladi oči, da je priznala nadaljno nevzdržljivo brezpravnost duševnih službojemalcev in po dolgem, dolgem odlašanju je poiskala l. 1901. prvokrat tako reformo zakona, katero je pa morala takoj umakniti radi velikanske nezrelosti. Sedem egiptovskih suhih let je sledilo, in kar so

državni poslanci dr. Ellenbogen in tovariši v juliju 1907 predložili poslanski zbornici zakonski načrt, kateri ureja službeno razmerje duševnih službojemalcev, to je posebno trgovskih uslužbencev in odvetniških in notarskih uradnikov, je vlada hotela prikriti to brezplodno dobo in zato predložila kmalu na to tudi poslanski zbornici zakonsko predlogo, katere se odlikuje po pomanjkljivosti in katera nam posebno z ozirom na njene motive potrjuje znano vladno nekonzekventnost.

Ta vladna zakonska predloga ima na glavi pečat: „Zakon trgovskih uslužbencev in drugih službojemalcev v enakih službah.“ Že v tem naslovu samem tiči avstrijski vladi prirojena nejasnost in prepričani smo, da bi moralo to nejasnost razjašnjavati upravno sodišče, ako poslanska zbornica ne reši vlade te blamaže.

Priznati pa moramo, da je vodila slavno vlado pri tej zakonski predlogi lepa misel, katero nam sama še lepše poda v svojih motivih. V glavnih potezih navajamo te motive, ki se glasé nekako sledeče:

„Dočim so prišli preje v poštev kot trgovski pomočniki le mladi, neoženjeni možje, ki so smatrali pomočniško razmerje za prehodno, je danes to razmerje večini življenski poklic in ne daje samo njim, marveč tudi njihovim družinam edini dohodek. To razmotrivanje, ki je bilo v prejšnjem zasedanju povod za starostno zavarovanje zasebnih uslužbencev, je tudi povod za to, da se reformira zasebnopravno razmerje med delodajalci in delojemalci v tem smislu, da postane socialno stališče trgovskih pomočnikov kolikor mogoče zavarovano... Zakon pa naj štiti tudi podobne stanove, kateri še nimajo v zakonu dosedaj zaslombe. To geslo je izvedla vlada že pri zavarovalnem zakonu, še bolj pa naj pride to do veljave v predležečem zakonu. Vendar pa se mora zakon utesniti na uslužbence onih delodajalcev, ki morejo zadostiti po zakonu naloženim bremenom, in pa na one delojemalce, katerih delo je kvalifikovano in zahteva večinoma predštudije, vsled česar se jih naj posebno upošteva.“

V eni sapi pa navaja vlada v § 2. navedene zakonske predloge sledeče osebe, katete naj štiti ta zakon:

1. trgovske uslužbence,
2. uslužbence v onih podjetjih, za katere velja obrtni red,
3. uslužbence kreditnih zavodov, hranilnic, posojilnic, zastavljalnic, preskrbovalnih, rentnih in zavarovalnih zavodov vseh vrst,
4. uslužbence pri upravah periodičnih listov.

V zavarovalnem zakonu pa pravi vlada, da spadajo pod ta zakon vsi uradniki in one osebe, katerih delo je izključno ali po večini duševno delo.

Vlada nas torej ni sprejela v zakonsko predlogo glede ureditve službenega razmerja, in zato po pravici trdimo, da nas smatra vlada za one državljane, kateri naj plačujejo samo ogromne zavarovalne prispevke, katerim pa ne privošči niti drobtinice pravic, vsakdo pa tudi lahko uvidi iz spredaj navedenih vladnih motivov, kako nekonsekventno postopa. Vlada je pa tudi uvidela sama to nekonsekventno in jo hoče ublažiti z izgovorom, da naj bi bil ta zakon integrujoči del trgovskega zakona, kar se nam zdi naravnost smešno, kajti, ali ni mar vseeno, če je človek postavljen na cesto s praznim želodcem, ali spada ta lakota pod trgovski zakon ali ne?!

Poslanska zbornica bo morala pokazati menda zopet enkrat vladi, da se je treba v prvi vrsti ozirati na socialno bedo in se šele potem prepirati, kdo spada pod trgovski zakon, in mi stavimo vse nade v celo zbornico, osobito pa v naše poslance, da to store uprav pri zakonski predlogi glede ureditve službenega razmerja, kajti vlada se po našem mnenju noče zavedati, da smo v XX. stoletju, v dobi socialnega razvoja, v dobi socialnih reform. To pa pri naši vladi ni nič čudnega, če pomislimo, koliko je treba truda, dela in prepira, predno ona ponudi svojo pomoč onemu, ki je je krvavo potreben.

Od naše strani se je vedno drezalo, opozarjalo, prosilo, toda dosedaj ni pomagala nobena naša prošnja, raz vladne mize ni padla nobena drobtinica za nas, če tudi so nas podpirali pri tem državni poslanci in so tudi precej storili za nas.

Vse trkanje je bilo zaman, vladna vrata so se nam zapirala in se nam še zapirajo. Zato je pa naše trkanje sedaj, ko imamo ljudski parlament pred seboj, zastopnike iz ljudstva samega, še glasnejše, ker smo trdno prepričani, da nas naši zastopniki razumevajo, da razumevajo naše težnje in socialne zahteve sedanje dobe.

S tem storimo le svojo dolžnost, da nam ne bodo očitale pozneše generacije, da je veliki trenotek

našel ravno v naših vrstah majhne in nepripravljene ljudi.

(Dalje.)

K imenovanju osrednjega vodstva zavarovalnice za zasebne uradnike. Kakor drugi zasebni uradniki, tako smo tudi mi odvetniški in notarski uradniki prizadeti pri zadnjem vladnem imenovanju v osrednje vodstvo zasebno-uradniške zavarovalnice na Dunaju. Zato smatramo, da lahko spregovorimo nekoliko besedi o imenovanju. Pogosto so že dobili interesentje iz Kranjske od vlade prav gorke zaušnice, in ta stara šola se tudi pri navedenem imenovanju ni opustila. Ni bilo dovolj, da vlada ni ugodila pretežni želji vseh interesentov tako s strani službo-dajalcev kakor s strani službojemalcev in da ni ustanovila lastnega deželnega mesta s sedežem v Ljubljani; ne, to ni bilo dovolj, k temu zapostavljanju ali bolje rečeno preziranju se je pridružilo še to, da slavna vlada v omenjeno osrednje vodstvo ni imenovala niti enega zastopnika iz Kranjskega, kajti imenovanje gosp. Kneza iz skupine delodajalcev odbornikom-namestuikom se pač ne more smatrati za zastopstvo, ker gosp. Knez bržkone nikdar ne pride v položaj, da se udeleži seje osrednjega vodstva. Ko pa poteče mandatna doba gosp. Kneza, je popolnoma izključeno zastopanje v tem vodstvu po slovenskem delegatu. Kakor pri konstituiranju enakih vodstev, je vlada najbrž vprašala tudi pri sestavi tega vodstva naše deželno predsedstvo za mnenje, in mi seveda nikakor ne dvomimo, da ne bi bilo to imenovalo oseb, katere so za to sposobne. Osrednja vlada pa je bila potem gotovo nazirana, da je to formalnost in da se ji nadalje ni treba v to vprašanje spuščati. Pri vsem tem pa po našem mnenju tudi naši državni poslanci niso popolnoma nedolžni, ker sta bila obveščena — vsaj zatrjuje se nam tako — o predstoječem imenovanju v osrednje vodstvo oba kluba in se jima je namigavalo, kaki člani bi bili pripravi za osrednje vodstvo. Ako se ne motimo, so se za celo zadevo zavzeli tudi gotovi poslanci, s kakim vspehom, to nam jasno pravi lista članov vodstva. Ta navaja posebno iz kategorije delojemalcev osebe, ki pripadajo eni in isti organizaciji in eni in isti narodnosti, tako da se lahko smatra, da je vlada vpoštevala le gotove želje, dočim je milostno prezrla Slovence. Ničev je bil torej v tej zadevi vpliv obeh deželo zastopajočih klubov. V kratkem se mora imenovati vodstvo deželnega mesta v Trstu, h kateremu je Kranjsko priklopljeno. Radovedni smo, kako bo to imenovanje, namreč, ali vlada po stari svoji navadi tudi ne bo vpoštevala Slovencev, ali pa se bo tako daleč ponižala, da nam bo dala vsaj zadostno zastopstvo v vodstvu omenjenega deželnega mesta. Pričakujemo, da se posreči našim poslancem pripraviti vlado do tega, da nam da po zakonu zajamčene pravice. Ako se to ne zgodi, so seveda prisiljeni kranjski interesentje, da osnujejo kolikor mogoče veliko nadomestnih zavodov za starostno zavarovanje. Mi hočemo po nas vplačano glav-nico sami upravljati in ne maramo, da bi jo upravljali Tržčani, ki nas radi narodnosti sovražijo in vsled tega obračajo vso razpoložnino samo v svojo lastno korist.

Sestanek v Ljubljani. Vsled od več strani izražene želje, sklicuje društveno vodstvo sestanek ljubljanskih tovarišev in tovarišic na soboto, dne 29. t. m. ob osmi uri zvečer v restavraciji „Pri belem konjičku“ (Wolfove ulice). Tovariši! Vsakega posameznika dolžnost je, da deluje na to, da je sestanek čim številnejše obiskan, posebno še, ker so na razgovoru za naš stan velevažne zadeve.

Izjava.

Z ozirom na napad v „Slov. Narodu“ z dne 20. t. m. izrekata upravni in nadzorovalni svet „Delniške stavbinske družbe Union v Ljubljani“, predsedniku družbe „Union“ g. dr. V. Gregoriču neomejeno zaupanje in priznanje za njegovo vzorno in nesebično delovanje v družbi. On je bil in je duša vsega podjetja in Ljubljani bi se moglo le častitati, če bi imela več tako vzorno delavnih mož na narodno gospodarskem polju, kakor je g. dr. V. Gregorič. — Dolžnost Ljubljanec bi bila zahvaliti se g. dr. V. Gregoriču, da je ustanovil tako krasno podjetje, ki vedno bolj procvita, in s katerim je naše mesto glede tujskega prometa pridobilo tudi na unanje izdatno na ugledu.

Gospod Karol Kauschegg se od leta 1905., ko podjetje še otvoreno ni bilo, ni več udeleževal delovanja pri hotelu „Union“ in ni bil leta 1906. več voljen v upravni svet. Torej ni imel g. K. Kauschegg nobenega povoda izstopiti zaradi slabega gospodarstva v „Unionu“. Toliko v pojasnilo resnici na ljubo.

V Ljubljani, 22. februarja 1908.

Upravni in nadzorovalni svet
„Delniške stavbinske družbe „Union““.

Lokomobil na paro

8 HP, patent Boston-Proktor, 20 do 24 konjskih sil, z dvojnimi cilindrom, v rabi še malo časa, se prodaja po jako ugodnih pogojih.

Ponudbe sprejema upravništvo „Nove Dobe“.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 26

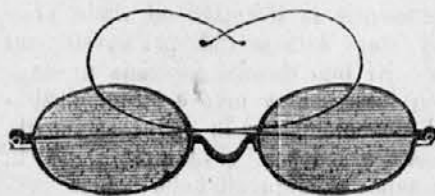
priloga svoj dobro urejeni optični zavod, kakor razna očala, ščipalce, daljnogleda, toplomerje, zrakomerje itd. — Očala in ščipalci se napravijo natančno po zdravniškem receptu.

Velika zaloga raznih žepnih in stenskih ur

zlatnine in srebrnine.

Ceniki za optično blago in separati ceniki ur in zlatnine se razpošiljajo franco.

Ustanovljeno 1842.

Telefon št. 154.

BRATA EBERL

Tovarna oljnatih barv, lakov in firneža. Slikarija napisov. Dekoracijska, stavbinska in pohištvena pleskarija. Električni obrat.

Prodajalna:

Miklošičeva cesta 6
nasproti hotela „Union“.

Delavnica:

Igriške ulice 6
Ljubljana.

Somišljeniki!

Širite in naročajte povsodi „Novo Dobo“! — Zahtevajte list po vseh gostilnah in kavarnah!

Pozor!

Priporoča se dobroznana kréma pri „Zajcu“ v Ljubljani, Sodnijske ulice 6.

• Velika zabava v „Unionu“.

Podporno društvo delavcev in delavk c. kr. tobačne tovarne v Ljubljani vabi Vaše blagorodje najvljudneje na

PLESNI VENČEK

ki se vrši v soboto 22. februarja t. l. v veliki dvorani hotela „Union“

Sodelovala bo slavna ljubljanska društvena godba.

Čisti dohodek je namenjen bolniškemu podpornemu zakladu.

Dekleta nastopijo v narodni noši. — Dobrodošle tudi maske proti izkazu vabila.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstopnina 1 K.

Prva domača dolenska žganjarna Ivan Rakoše i. dr.

Straža-Toplice

priloga

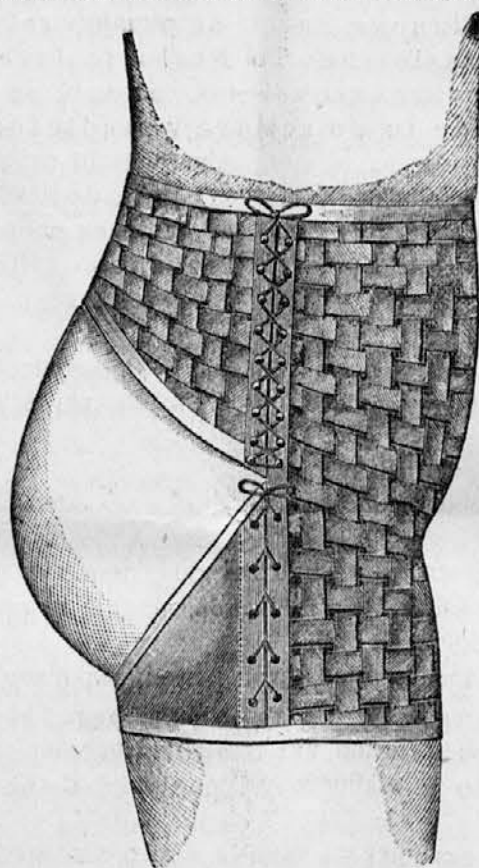
Slivovko navadno K 1— lit.	Tropinovec navad. K 1— lit.
III. „ 1-10 „	III. „ 1-10 „
II. „ 1-30 „	II. „ 1-20 „
I. „ 1-50 „	I. „ 1-40 „
Drožnik III. „ 1-30 „	Brinjevec III. „ 1-40 „
II. „ 1-50 „	II. „ 1-80 „
I. „ 1-80 „	I. „ 2— „
Vinsko žganje (konjak) od 3 do 8 K = 7/10 litra.	

Specijaliteta „Slovenec“ narodna grenčica narodni liker od K 1-10 do K 1-20 liter.

Destilacija vsakovrstnih najfinejših likerjev od K 1— do K 1-60 liter.

Uvoz in izvoz čajnega ruma od K 1— do K 2— liter i. t. d., i. t. d.

Odpošilja se v steklenicah, zabojih in sodih, ter se prazna nepokvarjena posoda sprejme nazaj v račun in sicer steklenice 10 vin. komad in sodi 5 vin. liter franco Straža-Toplice. Na zahtevo se pošljejo vzorci brezplačno!

Izdelovatelja kirurg. instrumentov Br. Hlavka, Ljubljana

atelje za ortopedične aparate in bandaže

Priporočata svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bolniško postrežbo, bižejev, irigatorjev aparatov za inhalacije s paro in mrzlo, sterilizirane obveze in pamuka, kakor tudi nogavic za krčne žile, kilne pasove, vsakovrstne brizgalke, stvari in aparate za samoklistiranje, najboljša kvaliteta gumijevih posteljnih podložk. Vse bangade se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po odredbah p. n. gg. zdravnikov. — Zunanja naročila se točno in diskretno dopošiljajo.

Galvanični poniklovalni zavod z motornim obratom. Popravila se izvršujejo točno in ceno.

AVGUST BELLE

Unec pri Rakeku,

prva in edina domača opekarna s sušilnim stiskanjem (Trockenpressung).

Prične izdelovati pomladi 1908 zidarsko, zarezno in vso drugovrstno opeko v vsaki množini.

Obrtna kreditna zadruga

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

priloga zlasti obrtnikom pristop k tej zadrugi. Zadrugi namen je zlasti obrtnikom preskrbeti kolikor mogoče cen kredit. Vložne vloge obrestuje po 4 1/2 %

Uradne ure so vsak torek in petek od 11.—12. ure v Zadrugi zvezi, Miklošičeva ulica.

Podružnica v Celovcu

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Spljetu

v Ljubljani

Delniška glavica: 2.000.000 kron.

priloga promese na komunalne srečke po K 15 1/2 žrebanje 2. marca, glavni dobiček K 300.000. promese na Tiske srečke a K 7. žrebanje 1. aprila, glavni dobiček K 180.000. Obe promesi skupaj le K 21. obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

Reservni fond: 200.000 kron.

Rentni davek plačuje banka sama.

po 4 1/2 %

Rentni davek plačuje banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev Hotel. družbe z o. z. Triglav po 500, 1000, 5000 in 10.000 K

Svoji k svojim! Kupujte samo pri narodnih tvrdkah! Trgovci, ne naročajte blaga pri protislovanskih tvrdkah!